

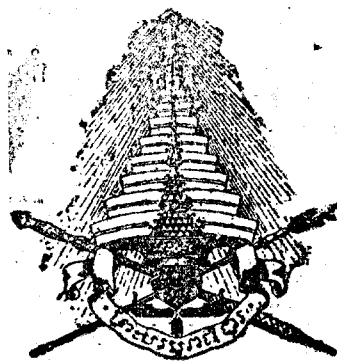
บทกวีเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระมหากษัตริย์

เล่ม ๘ แผ่นที่ ๕๐ วันที่ ๑๓ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๐ หน้า ๔๔๕

สารบัญ

พระราชบัญญัติ	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะ	หน้า
นิยมสิน	รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๐	หน้า ๔๔๕
ถาวร	เริ่มถนนทางรถไฟ	หน้า ๔๔๗
รายงานการ	สร้างทางรถไฟ	หน้า ๔๔๘
พระ	ราชดำริตั้ง	หน้า ๔๕๐
พระราช	ทานสัญญาบัตร	แต่เครื่องราช
อิศริยาภรณ์		หน้า ๔๕๐
ซึ่งหลวง	เมืองนครราชสีมา	ถวายยัง
		หน้า ๔๕๑
พระ	ยามตาอำมาตยาธิบดี	ถวายยัง
		หน้า ๔๕๑

ข้าราชการ	เผ่าทูลของขัติยวงษา	หน้า ๔๕๒
ข้าราชการ	ถวายยัง	หน้า ๔๕๒
การ	พระราชกฤษฎีกา	หน้า ๔๕๒

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติม ลักษณะที่นิยมสิน
รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๐

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

พระเจ้านั่งยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วงษ์
 วโรประการ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ นำ
 ความขัดข้องขึ้น กราบบังคมทูลพระกรุณาว่า
 ทุกวันนี้การค้าขายเจริญรุ่งเรืองขึ้น กว่าเก่าก่อน
 โดยการที่มีเกี่ยวข้องกับนานาประเทศแล้ว แล
 มีวิธีเข้าหุ้นส่วนกันเป็นพวกเป็นเหล่า แลเจ้า
 ทรัพย์สินทรครองทุนให้คนที่มีความรู้ ทำการค้า
 ขาย เป็นอันกำบุรียายมาแล้ว แลธรรมเนียม
 การค้าขายก็ย่อมมีเวลาว่างขณะเวลาหะระ ตาม
 ฤดูกาลสมัยเหมือน การงานอื่น ๆ ของคนบาง
 พวกที่เคราะห์ร้าย ทำการค้าขายไปที่ขาดทุน
 โดยไม่ได้คิดหรือคนผู้ใด เจ้าคนผู้ใดให้
 ให้ยืมทรัพย์ไป เห็นใจจริง ของลูกหนี้ว่า
 เคราะห์ร้ายแล้ว ก็กรุณาลดหย่อนผ่อนเอา
 ส่วนทรัพย์คืน แต่ น้อย พอควรแก่กฎหมาย
 แลธรรมเนียมยืมยักยอกที่เป็นอย่างทั่วไปในประเทศ
 อื่น ๆ เป็นอันมากแล้วก็มี แต่เจ้าหนี้บาง
 คนมีใจโลกเลื้อเกินเห็นช่องที่กฎหมายเก่า มี
 อยู่ตามธรรมเนียมในโบราณกาล ก็คิดขัดขวาง
 ไม่ยอมลดหย่อนผ่อนผันแก่ลูกหนี้ จะขึ้นเอา
 ตามความในกฎหมายเท่านั้น ทำให้เกิดคดี
 มีถ้อยความค้างโรงศาลอยู่เป็นอันมาก ทั้ง
 เป็นที่เดือดร้อนแก่ลูกหนี้ที่มีความยากไร้ยิ่ง
 นึก คิดใจ จะเป็นการดี ที่เรียบร้อยต่อไปได้
 ขอพระราชทาน พระบรมราชวินิจฉัย ไว้เช่นแบบ
 อย่างด้วย

จึงทรงพระราชดำริเห็น โดยทรง
 พระเมตตาพระกรุณา แต่อาณาประชาราษฎร์ทั่วไป
 เพื่อให้ได้ทำมาหากินกันโดยสุจริต แลไม่
 ให้คิดถือโกงซึ่งกันและกันนั้นว่า ควรจะแก้
 ไขกฎหมายเก่าที่หนักแรง อยู่เหลือเกินนั้น ให้

เป็นการยุติธรรมสมควรแก่การ แลเวลา จึงมี
 พระบรมราชโองการ ให้ตราพระราชบัญญัติ
 นี้ไว้สืบไปว่า

มาตรา ๑ บัญชีข้อความทั้งปวงที่กล่าว
 ไว้ในกฎหมาย อันประกอบด้วย ความในลักษณะ
 กู้หนี้ถือสินหลายแห่ง สินล้มพันตัวแล้ว ให้
 ขายขาดค่าก็ดี ขายทอดตลาดก็ดี คงมี
 อยู่ในสามมาตรา (หน้า ๒๑๘ หน้า ๒๑๙ เล่ม ๑ ลง
 พิมพ์เมื่อวันที่ ๑๒๓๖) นั้น ให้ยกเลิกเสีย
 อย่าให้ใช้ อีกต่อไป

มาตรา ๒ บทคดีหลายคน เข้าหุ้นเข้าส่วน
 กันมีชื่อเป็นบริษัทอันหนึ่ง ซึ่งคิดทำการค้าขายอัน
 ได้แยกเสียประกาศ โฆษณา ให้คนรู้ทั่วแล้วว่า มี
 กำหนดหุ้นส่วน วาตาเท่านี้ วางเงินไว้เป็นกลาง
 เป็นทุนทำการ ของบริษัทนั้น แลมีราคาหุ้นส่วน
 ช้อขายกันไว้ต่อไป คน ผู้ถือหุ้นส่วนนั้น ไม่
 ต้องใช้หนี้ของ บริษัทเช่นนี้ อีก นอกจากจำนวน
 เงินหุ้นส่วนที่ค้างวางไว้ เป็นทุนของบริษัทนั้น

มาตรา ๓ บริษัทเช่นกล่าวนี้ก็ดี ฤๅบุคคล
 ผู้เป็นลูกหนี้ก็ดี ถ้าสินล้มพันตัว ฤๅ
 ทำการไปไม่มีกำไรก็ดี ระวัง ขอ ต่อ ศาล
 ให้ตั้งเจ้าพนักงานไปตรวจ จัดการเพื่อที่จะ
 ให้บริษัท ฤๅบุคคลนั้น ได้ล้มละลายชำระ
 หนี้สินกันเสียให้เสร็จสิ้นแล้ว ก็ให้ผู้พิพาก
 ษาตระลาการ มีอำนาจตั้งพนักงานไปตรวจ
 ตราจัดการเก็บทรัพย์สมบัติ ทั้งสิ้น ของลูกหนี้
 แลขายอันนั้นไว้ เพื่อที่จะให้ศาลได้พิจารณา
 ชำระหนี้

มาตรา ๔ ในเวลาที่พิจารณาความ แล
 ตรวจบัญชีนี้ ถ้าผู้พิพากษาตระลาการเห็น
 ว่าไม่มีเหตุที่สมควร จะต้องเรียกประกันตัวลูกหนี้

ผู้ที่ขอสมัคร ก็เรียกได้แต่อย่าให้กักขัง
 จำของไว้ ในระหว่างชำระโดยไม่มีเหตุ เว้น
 เสียแต่มีผู้ร้องต่อศาล ศาลมีเหตุสมควร
 ที่จะส่งไปส่ง ลกทนั้นจะคิดลดทไปก็
 ฤจะคิดยกออกทรัพย์สินอย่างไรก็ได้ จึง
 ให้กักขังไว้ได้

มาตรา ๕ เมื่อพนักงานผู้จัดการล้มละลาย
 ที่ศาลตั้งไปนั้น ได้นำความเสนอต่อศาลเช่น
 ประการใด แล้วให้ผู้พิพากษาตระลาการ
 ทักสินแบ่งส่วนหนี้สินที่ชำระได้นั้น ให้
 แก่เจ้าหนี้ ผู้ที่ฟ้องร้อง และมีขายผู้ตกต้อง
 ถิ่นนั้น ตามส่วนจำนวนเงินหนี้ ที่มีมากน้อย

มาตรา ๖ เมื่อศาลได้พิจารณาความแล้ว
 และเห็นว่า เป็นการสุจริตของลกทนั้นไม่มีเหตุที่จะ
 เห็นว่าเป็นการฉ้อโกง แลยกออกยึดบัง
 ททรัพย์สินไว้ แลได้ทรัพย์สินมาใช้หนี้สินเชิง แล้ว
 ก็ได้ทำคำตัดสินว่า บริษัททุกผู้เป็น
 ลกทนั้น ได้ล้มละลาย ใช้หนี้สินเป็นเสร็จสิ้น
 หนึ่งแล้ว ให้คดีอันนั้นเป็นอันเลิกแล้ว แก่กัน
 คำตัดสินนี้ให้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ให้
 ปรากฏชื่อผู้ล้มไว้ด้วย

มาตรา ๗ แม้อาลกทนั้น จะได้รับคำ
 ทักสินดัง กล่าว มาแล้วผู้ใดก็ตาม ถ้าการต่อไป
 ภายหน้าเจ้าหนี้สืบทราบ ว่า ลกทนั้นทำการ
 ทวิจริต ยึดบังทรัพย์สินไว้ ฤจะคิดฉ้อโกงอย่าง
 หนึ่งอย่างใด ที่เจ้าหนี้ยังไม่ทราบในเวลาชำระ
 แลยังไม่ไต่ถามผู้ร้อง ให้ศาลได้พิจารณามา แก่
 ก่อแล้ว ฤลกทนั้นมีทรัพย์สินนอกภายหลัง เจ้าหนี้
 นั้นจะฟ้องร้อง ให้เรียกลกทนั้นมาพิจารณา อีก
 ต่อไปก็ได้ ไม่เป็นคดีที่ชักขวางต่อลักษณะ
 รัชฟ้องซึ่งว่าคดีเดียวกันก็ได้ ฤคดีที่มีคำ

ทักสินแล้วก็ได้ไม่ได้อำนาจนั้นแล้ว ให้ศาล
 พิจารณาความเช่นนี้ได้อีกต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๖ มีนาคม รัตน
 โกสินทร์ศก ๑๑๐ เป็นวันที่ ๘๕๑๗ ในรัชกาล
 รัชชยุตินี้

การเริ่มถมทางรถไฟ

การที่เรารู้ทั้งหลายคอบอกอยู่ว่า เมื่อไร
 จะได้ขึ้นรถไฟไปเมืองนครราชสีมา แล
 ทางปราสาทจะได้เห็นความเจริญของบ้านเมือง
 ซึ่งระทวีชัย ในระหว่างที่ได้เอาใครยหนทาง
 ไปมาฤบรรเทาสินค้าขึ้นลงได้ง่าย ได้เร็วพลัน
 นั้น บัดนี้เราก็ได้เห็น การฤได้รับข่าวอันนี้
 ซึ่งเป็นเวลาอันอยู่แล้ว ที่จะได้สมความมุ่ง
 มากถึงข้างต้นนั้น ด้วยกระทรวงโยธาธิการ
 ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ว่าจ้าง
 มิสเตอร์อี. เม. แคมป์เบลล์ ซึ่งเป็นพ่อค้าใหญ่
 เมืองอังกฤษ ทำทางรถไฟแต่กรุงเทพฯ
 ไปถึงเมืองนครราชสีมาตกลงกันเรียบร้อยแล้ว
 จึงได้เริ่มการทำทางรถไฟต่อไป กำหนด
 ว่าวันที่ ๔ มีนาคม เป็นวันที่จะได้เริ่มถมทาง
 รถไฟ กระทรวงโยธาธิการ ได้จัดการที่จะ
 เชิญเสด็จพระราชดำเนินไปในเวลาพระฤกษ์ ซึ่งจะ
 ทรงชดทิณถมทางรถไฟนั้น คือได้ปลูกปรา
 เป็นโรงพระราชพิธี ณฝั่งคลองผดุงกรุงเกษม
 ตรงท้ายวัดเทพศิรินทราวาศข้าม แลเชิญเชิญ
 พระบรมวงษานุวงศ์ ข้าราชการ ราชทูต
 กงสุลผู้แทนคอเวอนเมนต์ต่างประเทศ คน
 ผู้ที่ชาวยุโรป ไปประชุมพร้อมกัน ในเวลาพระ
 ฤกษ์ทรงชดทิณถมทางรถไฟนั้นเป็นอย่างมาก